

Izhaja vsako soboto zjutraj. Vsaka druga številka ima poučno zabavno lustrirano prilogo „Družinski Prijatelj“. Uredništvo „Zarje“ je v Trstu Via dell'Acquedotto št. 91. (pritličje). Tja je treba nasloviti vse rokopise, ki naj se objavijo v listu ali pa v prilogi „Družinski Prijatelj“. Rokopisi se ne vračajo, nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

ZARJA

Upravništvo „Zarje“ je v Trstu, ulica delle Poste št. 9. Sprejema naročnine, inserate in reklamacije. Naročnina „Zarje“ s prilogo je za vse leto naprej po pošti K 6.— za pol leta K 3. Posamezne številke po 6 v. Cena inseratom je 10 vinarjev za enostopno peti vrsto. Pri večkratnem objavljenju primeren popust. Poštno-hranilnični račun št. 64139.

Volivci IV. okraja!

V nedeljo dne 25. oktobra pojdete na volišče, da si izberete v splošni kuriji svojega zastopnika v istrskem deželnem zboru. Vi krščansko socialni volivci ne morete oddati svojih glasov nobenemu drugemu, kakor možu vašega prepričanja. — Zato vas pozivljamo, da glasujete brez izjeme za moža, ki vam ga tu priporočamo. Naš kandidat je gospod

JAKOB ŠTRAJN,

posestnik v Dolini.

Ta mož zasluži naše popolno zaupanje. Podal je pisano izjavo, da sprejme iz rok ljudstva kandidature in sicer na strogo krščansko-socialnem programu. Zato pa složno vsi zanj na volišče! Ne dajte se zapeljati ne z obljubami ne z grožnjami. Dan vašega boja je zgodovinski dan za bodoči razvoj krščanskega istrskega ljudstva. Sedaj pokažite pogumno pravo pot in vsa Istra pojde kmalu za vami. Nihče naj se ne zanaša, da njegovega glasu ni treba. Vsak glas je lahko odločilen.

Naprej na delo, naprej do zmage! Z Bogom za krščansko ljudstvo v Istri!

Kršč. socialni zaupniki.

Istra, vstani!

Stojimo pod utisom sprememb, ki smo jih doživeli zadnje dni v volilnem gibanju slovenskega dela Istre. Res naglo je prišlo, kar je sicer končno enkrat moralo priti. — Dobro krščansko ljudstvo je spregledalo, padla mu je raz oči dolgoletna mrena, otresti se hoče dotedanjega robstva pod nezdravimi političnimi razmerami, ki jih z najblajšim izrazom imenujemo:

starokopitni tržaški sistem.

To staro, sedaj že njilo skrpucalo se imenuje tudi politično društvo za Hrvate in Slovence v Istri. Pred mnogimi leti, ko je imela Istra še nekaj svojih res krščanskih mož, je politično društvo lahko vsaj deloma figuriralo kot vodstvo istrskega krščanskega ljudstva. A danes, ko je liberalni duh zastupil skoro vse istrsko razumnost in takozvane narodne voditelje, je zveza med takim vodstvom in povsem drugačnim ljudstvom nenaravna in vsled tega za daljši čas nevzdržljiva. Istrsko ljudstvo je v slovenskih in hrvatskih krajih do dna duše verno in udano katoliški cerkvi. Njegovi

politični voditelji

žal niso taki. Ko bi jih bilo ljudstvo dobro spoznalo, bi jim bilo že davno obrnilo hrbet. Zato se pa boje ti možje prave probuje ljudstva v krščanskem smislu, ker vedo da jim je potem za vselej odzvonilo. Zato jim je veliko ljubše, da je ljudstvo v svoji tradicionalni temi, kakor pa da bi se solnčilo v svitu vse ogrevajoče krščansko-socialne organizacije. Da se kolikor možno delj časa vzdrži to nenaravno stanje, zato se poslužujejo ti ljudje v časopisju, ki je živa podoba teh nezdravih odnošajev, že davno obrabljjenih slepilnih fraz, češ naj se ne zanaša k nam kranjski prepir, naj se ne krši narodna sloga, saj smo vsi verni kristjani itd. Če bi bili res tako dobri verni kristjani, bi bili gotovo po vsej Istri pospešili snovanje katoliških zobraževalnih društev, dobrih knjižnic in drugih sličnih naprav, ki so drugod slovensko ljudstvo tako lepo dvignile k pravi omiki in večjemu blagostanju. Toda tega niso storili in tega niso nikdar zmožni storiti, ker bi bil to njih pogin. Prosimo, ali bi bil na Goriškem, Kranjskem, Štajerskem ali Koroškem, kjer je ljudstvo probujeno, še mogoče en nemašujoči

duhovnik Mandič na čelu političnega gibanja? Ne nikdar! To bi mu ljudstvo pokazalo pot v deveto deželo in mu zaklicalo v večni spomin: drži se najprej pošteno svojega poklica, potem boš naš voditelj! In gajte kar ni možno daleč naokoli, to je možno v Istri. Tužna Istra, ki imaš še do danes bogove à la Mandič! V slični nevednosti se umetno vzdržuje ljudstvo tudi glede drugih istrskih političnih voditeljev. Vsa njih tako hvalisana „vera“ je malo več kot prazen nič. Recimo tu enkrat odkrito besedo. Ali bi bilo še možno po vsem slovanskem svetu razupito

Riemanje.

če bi imela Istra le enega samega političnega voditelja, ki bi se hotel postaviti na pristno katoliško stališče in tem nesrečnim zapeljanim ljudem povedati kot pravi prijatelj ljudstva, pri čem da so in kako naj si zopet zadobe mir v svoja strgana srca s povratkom v naročje katoliške cerkve? Jeli to morda rodoljublje in narodno delo, če gledajo ti „voditelji“ z nekakim odobravanjem kako razpadajo moralno in gmotno nesrečne družine tega nekdanjega cvetočega istrskega sela?

Pa pustimo za sedaj na stran te nad vse žalostne spomine. Vsakdo je moral z gotovostjo sklepati, da bodo morale prej ali slej te nenaravne politične razmere dospeti do akutne krize. Da se bo to zgodilo v gornji Istri že ob sedanjih deželnozborskih volitvah, tega marsikdo ni pričakoval. In vendar je po čudnih potih prišlo do tega. V zadnji „Zarji“ smo že poročali, kako je čutilo politično društvo potrebo pogajati se z drugače mislečimi volivci v koperskem okraju, ker se ni upalo ponuditi probujajočemu se ljudstvu par svojih kandidatov brez nekake kompenzacije. Dobili naj bi kot kompromisne kandidate v splošni kuriji gosp. župnika Škerbea, v kmečkih občinah pa župana Pangerea in učitelja Valentiča. Politično društvo ni postopalo odkritosrečno ter objavilo tu pri nas v Trstu samo v „Edinosti“ kandidate za splošno kurijo kot svoje kandidate, ki da so vsi prisegli na njihov program. Kako se je moral zavzeti gosp. župnik Škerbec, ko je videl, da se ga upa politično društvo priporočati v „Edinosti“ in to kot svojega pristaša in sicer v oglasu, kojega ni bil on prej ne videl ne podpisal. Tako ravnanje je nezaslišano. Naravno, da ni mogel tako čist značaj, in vzor-duhovnik kakoršen je gosp. Škerbec, dalje vzdržati v taki družbi in se je rajše odpovedal kandidaturi, kakor pa da bi prodal svoje prepričanje. Zato mu gre vsa čast in priznanje. Pogajanja so tako prenehala, nastopila

je obojestranska prostost. Mesto odstopivšega veleč. gospoda župnika Škerbea je postavilo politično društvo v svoji seji dne 12. t. m. za kandidata v splošni kuriji svojega pristaša dolinskega župana

Jožefa Pangerea-a,

človeka, ki je ob novem letu zaslovel daleč naokoli kot predlagatelj one zloglasne in skrajno žaljive ter lažnive resolucije občinskega zastopa dolinskega proti škofu in duhovščini. Da se sedaj o primernem času zopet obnovi spomin na ta za Istro zgodovinsko važni dogodek, postavimo tu sem, kar je govoril župan Pangerc v občinski seji dne 30. novembra 1907. V smislu zapisnika se je prijavil za besedo župan in izjavil:

„Predno preidemo k razpravi točk dnevnega reda, imam nekaj jako važnega na sreč. Vsem Vam je dobro znano peneče Riemanjsko vprašanje, katerega rešitev pristojne oblastnijske skrajno zavlačujejo in s tem narod do skrajnosti vznemirjajo. Tako zavlačevanje še več pa postopanje tržaškega škofa proti naši narodnosti, naše verno ljudstvo od krščanske vere čedalje bolj odtuja in posledica tega bo velika demoralizacija ljudstva in razširjenje Riemanjskega cerkvenega okrožja. Iz vsega dosedanjega postopanja pristojnih oblastnij razvidimo, da so te (oblastnijske) z Nemci in Italijani edine v zatiranju našega jezika v cerkvi in šoli. Oni nas hočejo gospodarsko in kulturno uničiti. Reči moramo uprav: „Kam plove ladija cerkve?“ in se vprašati „ali se na ta način izpolnjuje nauk Učenika „Pojdite in učite vse narode?“ Toda obupati ne smemo ker: Propadle so države da celo cerkve, a narodi so vedno ostali. Znano Vam je dobro, da tržaški škof Nagl je udaril po slovenskih listih hoteč s tem uničiti solidarnost naroda in duhovščine v njegovi škofiji. Prepoveduje duhovnom in vernikom čitati list „Edinost“, katera ni še nikdar nič proti veri pisala, a priporoča čitanje italijanski, da celo židovskih listov. Njemu je ljubši italijanski Žid nego slovenski katoličan. Na ta način hoče zanesti tudi k nam enaki prepir in strankarstvo, kakor je na Kranjskem. Znano Vam je, kaj vse se je storilo, da se uvede slovansko bogoslužje v cerkve te občine, kakor je že bilo, toda vse zaman. Do duhovščine od najnižje do najvišje, ki ne spoštuje naših svetih narodnih pravic, mi ne moremo imeti zaupanja. Zato stavim sledeči nujni predlog:

„Zastop občine Dolina v Istri zbran dovoljnoštevilno v seji dne 30. novembra 1907. protestuje najodločneje na postopanju tržaškega škofa in njegovih duhovnov proti listu „Edinost“ in proti slovenski narodnosti sploh in mu izreka popolno nezaupanje. Vabi tržaškega škofa, da svoje tozadevne ukaze in navodila prekliče. Ako bo cerkev tako postopala smo siljeni Boga moliti brez taci duhovnov, ker mi zahtevano duhovne, ki bodo z nami čutili in bili naše narodnosti“. Županstvu se nalaga, da sklep na pristojnem mestu priobči.“

Tega Pangerea, ki se je upal tako predrzno in krivično napasti svojega škofa in njegovo duhovščino, naj bi sedaj volilo krščansko ljudstvo za svojega zastopnika! Svoje poštene glasove naj bi oddalo za človeka, ki je kradel nedolžnim ljudem dobro ime, in ki jim ga še vedno krade, saj ni še prekal svojega krivičnega sramotenja. Ta človek se je upal mesec dni pozneje poslati svojo nezaupnico škofu za novoletno darilo v skrajno žaljenje škofa in v zasmeh duhovščine, ki se je prav takrat izjavljala solidarno s škofom. Sedaj pa čujte in strmite: ta Pangerc, ki je ob novem letu protestiral proti (namišljenemu) postopanju duhovnov proti slovenski narodnosti in pretil, da bo treba „brez taci duhovnov moliti Boga“, ta Pangerc se drzne v svojem cirkulandum iz dne 14. t. m. naznanjati svojo kandidature velečastitim gospodom duhovnom in jih pozdravljati z odličnim spoštovanjem in pripročilo!! Tako ravnanje se pri nas po domače

imenuje hinavščina! Ali res misli Pangerc, da bo duhovščina tako *nedosledna*, da bo podpirala kandidature človeka, ki je sramotil njo in njene cerkvenega poglavarja? Kako bi mogla duhovščina *po svoji vesti* glasovati za Pangerc, saj se je prav ob novem letu izjavila proti njemu s tem, da je dala škofu zaupnico? Ali pričakuje Pangerc, da bo sedaj duhovščina dala škofu *nezaupnico s tem, da bo volila človeka, ki ga je tako podlo sramotil?*

Ne nikdar! Slovenska duhovščina v Istri bo skupaj s krščanskim ljudstvom pokazala, da gre v boj za načela, ne za osebe. Krščansko misleči volivci, oddajte svoj glas za priprostega moža iz ljudstva, gosp. posestnika

Jakoba Štrajn

iz Doline, ki je pismeno izjavil, da kandidira na krščansko-socialnem programu. Nekaj novega je to za Istro, kaj ne, to polagoma napredujoče krščansko-socialno gibanje. Sedaj smo res še nekako osamljeni, a naše zaupanje v Boga je veliko. Če bomo vstrajni in neomahljivi, pa neizprosni v načelih, bomo v nekaj letih videli sedaj še tužno Istro procvitati in napredovati pod krščansko-socialnim praporom!

Potreba boja.

Ljudje, ki so naučeni gospodovati ali bi vsaj radi gospodovali, ki iščejo prva mesta in se bojijo, da se jim sedež izpodmakne na kojem ravno prestoljujejo... taki ljudje so vedno nervozni, ko se pojavi kaka nova ideja, ki ne vodi vode na njihov mlin. — [Drugi se zopet bojijo novih idej, ker bi te ideje, — ko se razširijo med narodom — znale odkriti tisto čisto „rodoljubje“, kojega so bila vedno polna njih usta in bi se kar naenkrat pokazalo, da to „nesebično rodoljubje“ v mnogih slučajih ni drugo kakor „sebično kruholjubje“. Tretji zopet priznavajo sicer, da je ta ali na ona ideja dobra, da je tudi popolnoma krščanska, toda stokajo da zdaj ni umestno povdarjati taka načela, ker bi potem prišlo do boja in se bi s tem... cepil narod.

Da se prvi dve vrsti ljudi bojita novih idej, je razumljivo; per bacco, tu gre za „čast“ dotično za „kruh“. Časti in kruha pa ne izgubi nihče rad, posebno če, ni za drugo sposoben kakor za to, do česar se je ravno „povzdignil“, in želodec je tudi važna stvar, če nima ta svojih pravic vrže tudi velikega človeka.

Par besed pa zaslužijo tisti, ki priznavajo dobroto načel, pa se bojijo jih povdarjati.

„Ni umestno povdarjati katoliška načela“ Zakaj pa ne!? Mari, ker niso pravilna!? Nikakor, ampak ti nekateriki se nahajajo v nekakem „spancu“, v nekaki letargiji, vsled katere deklamirajo v enomer: „quieta non movere“. Že prav pustimo vse pri miru! Toda, če je to kar hočemo pustiti pri miru, slabo protikrščansko, se bomo tudi tedaj držali te fraze? Če „narodni“ listi priobčujejo pamflete proti papežu čne hujskaj na razkol, če izpodkopavajo ugled cerkvene oblasti, če prinašajo romane in članke nemoralne vsebine, kaj tudi tedaj ni umestno povdarjati katoliških načel? Ali bomo stali pri vsem tem križemrok in molčali kakor pes, ki ne laje, ko se bližajo tatovi. („Gorje meni, ker sem molčal.“)

„Toda s tem se pride do boja“. Ta je lepa. Kaj pa pravi stari Rimljan: „si vis pacem, para bellum“, če hočeš imeti miru, bodi vedno pripravljen na boj. Stati moramo vedno kakor vojak na straži, saj nam pravi naš najvišji poveljnik, „Vigilate“ (Budite!). Če kdo napade vojaka na straži in se vojak pri tem brani, je mari vojak kriv, da je prišlo do boja? In če povleče svojo sabljo in vdari na desno in na levo po svojih napadalecih, kdo je kriv teh ran? Napadaleci sami! Seveda taki ljudje tožijo: „Poglejte, kaki so Kristusovi vojaki, poglejte kako so naši duhovniki bojevali“. — Najprej žalijo ti brezverski hinavci naša katoliška čustva, in če se branimo, nam očitajo, da pridigamo mir, a delamo vojskoi! Da, da, mi katoličani hočemo mir, toda pravi Kristusov mir, ne „pasnce“, ne letargije! In če hočemo uživati ta mir se moramo bojevati.

Pa tako se cepi narod? Tudi ta ugovor ne velja nič. Narod mora imeti čvrsta, krščanska načela, če mu jih kdo ruši in ga mi opozorimo na to, mora biti narod le hvaležen, ker edino v naročju katoliške cerkve bo narod v resnici napredoval moralno in gmotno. „Cepljenje naroda“ je samo neka „Verlegenheitsphrase“ (izgovor v

sili) onih elementov, ki bi hoteli mirno pisati proti cerkvi in hujskati na razkol. Če ocepimo narod od takih elementov, je le velika sreča in k takemu „cepljenju“ si moremo čestitati! Da vsled tega cepljenja nastane tudi boj, je naravno, toda to je boj med lučjo in temo, boj za Kristusa zoper Beliala. V tem smislu veljajo evangelijske (saj se tudi nasprotniki tako radi sklicujejo na evangelij) besede: „Prišel sem, da razstavim človeka od očeta njegovega in hčer od matere njene, Ko gre za katoliško stvar, se ne smemo ozirati ne na desno ne na levo, ne na očeta ne na mater, ne na prijatelja ne na sorodnika, temveč moramo stati kakor skala, tudi če nam vsi znanci in sorodniki napovejo vojsko zavoljo našega prepričanja. Če bomo kaj takega trpeli, lahko rečemo: „Vstale so proti meni lažnjive priče“ toda njih „zloba se je lagala sama sebi“. Zlobni in lažnjivi so brezverci; za „narod“ se skrivajo, ko hočejo pisati in delati proti cerkvi; in če branimo svojo cerkev, delamo „boj“. Molčali naj bi mi, to je njih želja... toda ne boš ga Jaka; mi se hočemo bojevati za večne resnice, da lahko kedaj porečemo: „Dober boj sem bojeval, vero sem ohranil“.

Širite ZARJO

Nekaj spominov.

Dne 3. novembra lanskega leta je imela S. L. S. v Ljubljani v veliki dvorani hotela „Union“ dobro obiskano shod. Dr. Pogačnik otvoril shod in podeli besedo Dr. Šustersiču. Dr. Šustersič, burno aklamiran, izjava sledeče: (Glej „Slovenec“ št. 254 iz 1. 1907). Predstavljam se najprej shodu kot vladni mameluk. (Veseloš). Bral sem namreč v „N. L.“, da imenuje tržaški „Balkan“, katerega urejuje Matko Mandič, poslanec S. L. S. vladne mameluke. Kdor pozna naše poslance, ta pač dobro ve, da ni izlepa dobiti takih poslancev, ki bi tako malo zaslužili ta naslov, kot naši Naše načelo je bila vedno in izključno le korist slovenskega ljudstva in kadar je ta korist zahtevala, smo kakor en mož vsi stali proti vladi, kadar pa vlada kaj stori za korist slovenskega ljudstva, tedaj smo za vlado. (Odobranje). Nekateri ljudje mislijo, da so poslanci zato na svetu, da vlado napadajo vedno, tudi, kadar je to narodnim interesom na škodo. Gospod Mandič, pa ki zmerja naše poslance, da so vladni mameluki, naj potrka na svoja obširna prsa in našel bo, kdo da je mameluk, in sicer mameluk tistega agenta, ki je slučajno ljubljanski župan. (Tako je!)

Še nam je v spominu žalostno dejstvo, ko je šel lansko leto duhovnik in poslanec Mandič izzivat s svojim govorom na shodu v Ricmanjih demonstracijo proti krščanskim socialcem in proti Šustersiču. Boljši in konservativni elementi gledajo z zaupanjem in pričakovanjem na delovanje kršč. socialne stranke, da, kot najmočnejša parlamentarna stranka uvede v naši Avstriji boljše politične razmere. Dr. Šustersič je odločen katoliški laik in odvetnik oseba, ki igra važno politično ulogo in sicer na čisto katoliški in narodni podlagi. Sedaj pa strmite... pride liberalen katoliški duhovnik in gre v Ricmanje, da hujška s svojim govorom ljudstvo proti kršč. socialcem in proti dr. Šustersiču. Sramota! Gospod Mandič zaigrali ste vsako zaupanje, in sedaj sledi od naše strani nezaupnica za vaše skrajno netaktno postopanje.

Kolikokrat se je „svečenik“ Mandič zaganjal tako neumno v krščanske socialce ter jih imenoval: „takozvane“ kršč. socialce. V premislek g. Mandiču povemo, da je kršč. socialni sestav svetovno naziranje ki hoče, da se v javnem bodisi ekonomičnem bodisi političnem življenju jemlje ozir na krščanske nauke: to je dandanes zelo potrebno, ko se toliko napada vera in se velik del človeštva odtuja Bogu. Napram demokratičnemu socializmu, liberalizmu, materializmu in ateizmu je zares krščanska socialna struja kakor zvezda vodnica, koji brez obotavljanja sledi vsak inteligenten in neizprijen človek. Kršč. socialna struja je v pravem pomenu besede napredna, moderna in kar je glavno: v skladbi z božjo voljo, razodeto v evangelju. Krščansko-soc. program ima močni nemški „Centrum“, ga ima v Avstriji najmočnejša parlamentarna stranka; ta program so zagovarjali iluminirani ljudje kakor Ketteler, Leon XIII. in drugi. Trezen mislec se bo torej oklenil kršč. socialnega programa z nav-

dušenjem, ker je pri postulatih našega stoletja sinteza vse kulture.

Mandič tega ali ne razume, kar bi bilo neko čudno izpričevalo njegove duševne zmožnosti ali noče razumeti, kar bi bilo zlobno. Bodite pametni g. Mandič, ne varajte: kršč. soc. misel ima veliko moč. Če znate Vi hujskati, kakor ste lani v Ricmanjih, da ljudstvo vpije „pfui“ krščanskim socialcem, papride čas, ko bo isto ljudstvo vpilo: „pfui Mandič“ „takozvani“ duhovnik. Tukaj „takozvani“ ne potrebuje komentarija.

„Edinost“ je lansko leto pisala ginjeno-solza-vo: „Stari izkušeni bojevniki, ki so vse svoje življenje, ves svoj intelekt posvetili temu boju, ki so zaradi tega boja žrtvovali svojo ekzistenco, ki so osiveli v tem boju — ti bojevniki se danes od krvnih bratov izpostavljajo zasmehu pred tujinstvom!“ Dobro je vse to povedano, treba pa še nekaj dostaviti, kar je prav bistveno, namreč, da so žrtvovali ne samo ekzistenco, ampak tudi svoj poklic, oziroma svojo katoliško vero. Ako bi tega ne bili žrtvovali, bi danes gotovo ne bili izpostavljeni zasmehu. To je res žalosten prizor, ki reže človeku v dušo. Ako bi bili vsi Mandiči, Spinčiči, Požarji in drugi taki veljaki vzorni duhovniki in javno brez strahu poudarjali svojo katoliško zavest, ako bi oni imeli iste nazore kakor naši Kreki, Žitnik, Koršci, potem bi vsi duhovniki šli za njimi in bi bili ponosni na take narodne voditelje. Če pa gre Mandič v Ricmanje hujskat proti kršč. socialcem in če nima toliko usmiljenja do zapeljane ljudstva, da bi ob taki slovesni priliki spregovoril besedo vzpodbude, naj se vrnejo v katoliško cerkev, potem je nemogoče, da bi šla še dalje duhovščina in ljudstvo za takimi „voditelji“.

Žalostno je, če resno in trezno premišljujemo da hočejo voditi narod v političnih vprašanjih duhovniki, ki so obrnili hrbet svojemu vzvišenemu duhovniškemu poklicu. Dobrim duhovnikom to v premišljevanje!

Kako glasuje poslanec Matko Mandič za kmeta, nam osvetljuje to dejstvo:

„Za kmeta! To so kričali štajerski liberalci, kako bodo branili kmeta v državni zbornici; to so rjuli po Soči in „Edinosti“, kakšen agrarec je Štrekelj, nek četrtak jih je pa videl ves državni zbor, kako so glasovali za to, da je nujno, naj se meje odpro srbski živini: Roblek, Štrekelj, Mandič. Mi to mirno konstatiramo, izražamo pa pohlevno mnenje, da utegne kmečkim volilem teh mož vendar le priti na misel, da se liberalci norec delajo iz njih“.

In res je. Zato nočemo več starega Matka Mandiča za političnega voditelja. V nadaljno pojasnilo čitajte še sledeče: „Socialni demokrati dr. Renner, Schrammel in dr. so kot znano v svojih nujnih predlogih zahtevali, da naj vlada takoj odpre balkanske meje za uvoz živine, naj na meji napravi velike klavnice za klanje srbske in celo okužene ruske živine, ter da se takoj dovoli uvoz argentinskega in sploh južno-američanskega mesa. Konečno je končala 14 dni trajajoča debata. Glasovalo se je o predlogu Schrammel imensko, pri glasovanju o predlogu Renner se je sešlo glasove. Med tem, ko je „Slovenski klub“ kot en mož glasoval zoper te nujne predloge, zatajili so Roblek, Štrekelj, Mandič in Dalmatinci s svojim glasovanjem najnujnejše zahteve kmečkega stanu; Ježovnik, Spinčič in Leginja so se odtegnili glasovanju. Ko je glasoval Roblek s pro, čulo se je: „Lep kmet je to! Lepo zastopa kmečke koristi!“ Roblek se je menda ustrašil teh medklicev, ter očitno hotel glasovati zoper nujni predlog dr. Rennerja; toda na povelje Mandičevo je vstal tudi za ta predlog“.

Takih spominov ne bi zmanjkalo.

VOLIVCI! Danes že čuti „Edinost“ potrebo priporočati Pangercu in naštevati njegove „zasluge“. Tega niso bili dosedaj vajeni istrski politiki: dokaz, da so omajana tla njihovega kandidatu. Vas, krščanske može, pa imenujejo „nezadovolneže“, ki „rogovilijo našuntani od gotovih krogov“. Ali ste slišali?

Slovinci, Slovenke!!!
Pristopajte k S. K. S. Z!